

Ба 40995

25

1.556
2
27089

807 22

З Ь М Е С Т

Стар.

Справы літаратурныя

Справы літаратурныя	5
Сілуэты маладнякоўцаў	9
Крытыка крытыкаў	11
„Паскуднікам“	15
„Хата, вата, макарон“	18
Альянс марцовых кавалераў	20
Вэтэрынарная паэзія	21
„Как говядину исделал“	24
„За што боролісь“	26
Народ-мэлянхолік	27

Малайцы землякі

Малайцы землякі	31
Любім выпіць!	33
Ну, куды гэта варта?	35
Ухабы па дарозе	37
І—а!.. І—а!..	39
Аб сымбалічнай сьвіньні	40
Кожны раз на „эфтом самом месце“	42
Характар	45
Думайце, браты мае	47
Сіла ў ведах	49
Хай жыве!	51
Вось што значыць заракамандавацца	53

Вясёлы народ

Вясёлы народ	57
Вар'яцкая чахарда	59
Усё яшчэ чырыкаюць	61
Навука	63

Ба 40995

4089

891/2

АЛЁША

11556

Ба 470995

Бел. адзел
1994 г.

ВЫДАНЫЕ ЦБ „МАЛАДНЯКА“
МЕНСК—1927

8095 4 1 30

ALBERTA

Галоўлітбел № 25310.

У ліку 2000 экз.

Друк. Профтэхшколы, зак. 2055.

25. 0 4. 2009

СПРАВЫ ЛІТАРАТУРНЫЯ

LIBRARY OF THE UNIVERSITY OF TORONTO

СПРАВЫ ЛІТАРАТУРНЫЯ.

1. Спрэчкі.

Будзем думаць, гаварыць аб беларускай літаратуры альбо, калі хочаце, будзем сьмяяцца, жартаваць, лаяць Чэмбэрлена...

Яму,—гэтаму старому „казлу адпушчэньня“—Чэмбэрлену скажы праўду, дык і нічога, а скажы праўду некаторым паэтам, — яны табе ўжо напамняць аб сабе...

Але да тэмы аб спрэчках. Літаратурныя спрэчкі (я разумею тут спрэчкі між „Маладняком“ і „Узвышшам“) я ўяўляю сабе гэтак:

Аднойчы адна малпа ўгледзіла, як галіўся чалавек. Тады малпа вышла ў другі пакой, намылілася мылам, узяла галяк і перарэзала сабе горла.

А ў выніку вышла тое, што сьведкі гэтай апараты пачалі абвінавачваць „Маладняк“ за тое, што ён належным чынам ня можа ўладаць галяком, што ён уладае ім усьміхаючыся і ўвесь час застаецца здаровым, у той час як другія ад гэтай-жа апараты сьцякаюць крывёю.

Белакурая Беларусь, з васільковай журбою сваіх вачэй, з сумуючымі рысамі тонкіх вуснаў, і я разам

з другімі парэзаўся пры гэтай-жа апарацыі, і я табе, прызнаюся ў гэтым... Будзем лепей сьмяяцца, жартаваць, лаяць Чэмбэрлена.

2. Ганарар і натхненьне.

Байрон некалі казаў: каб быць паэтам,—трэба альбо закахацца, альбо быць галодным.

З Байронам можна згадзіцца толькі напалову, а менавіта: з першай часткай, унёсшы ў другую частку папраўку, каб тыя, ад каго залежаць ганарарныя тарыфы, не выкарыстоўвалі апошняй часткі Байронаўскага сказу ў выхаваўчых мэтах.

Але на мой погляд беларускія пісьменьнікі хутчэй і поўнасьцю далучацца да слоў Вольтэра, які казаў, што ён з ахвотаю аддаў бы 300 год сваёй пасьмертнай славы за добрую страву ў жыцьці.

Гэнрых Гейнэ, з свайго боку, заўважвае на тое, што нібыта пісьменьнікі і кізілавя ягады лепей усяго пасьпяваюць, калі яны некаторы час паляжаць на саломе.

Але калі раўнаць беларускіх пісьменьнікаў з іншакраёвымі, дык тады трэба сказаць, што нашыя пісьменьнікі выгадоўваліся на правах кізілавых ягад.

Толькі ў моц гэтага мусіць і сёньня, як і раней, ганарар беларускіх паэтаў найбольш малы, нягледзячы на тое, што жываты ўсіх пісьменьнікаў лепей пераварваюць страву, чым няўмірушчасць.

Над лепшаю часткаю беларускіх паэтаў усё яшчэ насьміхаецца лёс, бо яны аддаюць пачуцьцям усё, а пачуцьці ім, у лепшым выпадку, выплачваюць па 30 капеек за радок вершу. Кажу, што ў лепшым выпадку!

Словам, усё гаворыць за тое, што Байронаўскае пажаданьне галадоўкі ў поэтычных мэтах нашае выдавецтва ўзаконіла ганарарнымі тарыфамі.

Любыя таварышы, ня варта аб паэтычным натхненні больш клапаціцца, чым самі паэты гэтага жадаюць.

А калі прыняць пад увагу, што Байрон вымавіў сказ аб галадоўцы пасля сытай вячэры, аб якой яму зусім ужо не хацелася думаць, тады зусім зразумелым стане, чаму нельга ўводзіць яго слоў у сыстэму. Тым больш нельга ў сур'ёз прымаць словы Гэнрыха Гейнэ аб тым, што паэты і кізілавяя ягады лепш за ўсё пасьпяваюць на саломе, бо Гейнэ быў найвялікшы сатырык і ня трэба быць вельмі празарлівым чалавекам, каб зразумець, што вусны Гейнэ ўсьміхаліся ў той час, калі ён пісаў гэтыя словы.

Іронію гэтага найвялікшага сатырыка за чыстую манэту маглі прыняць толькі ў нашым дзяржаўным выдавецтве.

3. „Што вы разумееце?“

З другога боку, у вапошні час разьвялося шмат людзей, якія чамусьці лічаць сябе паэтамі.

Даўней гэтых людзей звалі:

— Малы дурны, як жывёліна!

Але цяпер, калі я ўспамінаю Валаамаву асьліцу, гэтую разумную жывёліну мінуўшчыны, я думаю, як яна бедная можа цяпець ад гэтых параўнаньняў...

Адзін мой таварыш сьцьвярджае, што на Беларусі больш паэтаў, чым насельніцтва.

Бязумоўна, гэта відавочная сафістыка, гэтакая-ж сафістыка, як і сьцьвярджэньні аднаго гамбуржца

СІЛУЭТЫ МАЛАДНЯКОЎЦАЎ.

(Таварыскія шаржы).

Астап Вішня—украінскі сатырык некалі напісаў абразкі гутарак гасьцей, прысутных на сходзе паэтаў:

— І цэ паэты?

— Дивись, дивись... і ў штанах!..

Так, так, дарагія таварышы. Няхай будзе вядома—і ў Беларусі нашыя паэты таксама ходзяць у штанах; і наогул расчароўвайцеся, расчароўвайцеся, бо калі паэтаў зьвесці з „Парнаса“, дык і ў іх пад паэтычнай вопраткай гэтакія-ж проза, як і ва ўсіх людзей.

Маё сённяшняе заданьне (ў парадку авансавай дыцыпліны) ў тым і выяўляецца, каб напісаць сілуэты маладнякоўцаў, як людзей. Пра тых маладнякоўцаў, пра якіх гэта можна будзе напісаць, я і напішу.

Першы: **Міхась Чарот**, брандмэйстар „Маладняка“. Яго ўсе хваляць. Гэта ўжо прызвычалася, надакучыла, няцікава.

Ну, хто-ж ня ведае, што ён добры паэта, гэтае лірычнае сапрама „Маладняка“. Але гэта, я-ж казаў, ужо прызвычалася. Я новае напішу пра Чарота.

КРЫТЫКА КРЫТЫКАЎ...

Да літаратурнага „расколу“ было гэтак:
Спаткаюцца двое...

Першы:—Вы надзвычайны паэта!

— Гэта чаму?—шчыра дзівіўся другі.

— Ну, ведаеце,—даводзіў першы,—пішаце вы прыгожа. Зноў-жа почарк у вас гэткі вытрыманы, буйны.

— І вы добры крытык,—на камплімент адказваў кампліментам другі паэта.

— Ну?—дзівіўся ў сваю чаргу крытык.

— Сапраўды!—даводзіў другі.—Пішаце вы добра! Зноў-жа валасы ў вас гэткія паэтычныя. Словам, вы вялікі крытык.

Пасьля літаратурнага „расколу“ бывае вось як:
Спатыкаюцца двое...

Першы:—Дурань ты, а не паэта!

Другі:—Гэта за што ты?

Першы:—Так сабе!..

Другі (падумаўшы):—І ты дурань, а ня крытык!
Я разумею паэтаў...

Людзі спрачаюцца і ў пылу спрэчак могуць ляць адзін аднаго як толькі могуць, але мне цікава куды глядзіць радакцыя, якая зьмяшчае гэткую лаянку.

Вышаў № 3 „Двухтыднёвага літаратурна-мастацкага дадатку да „Беларускай Вёскі“—„Чырвоны Сейбіт“.

У адзеле бібліяграфіі гэтага часопісу напісана рэцэнзія на зборнік Дудара: „І залацісьцей, і сталёвей“.

Вось што з гэтага вышла:

У Дудара першы верш у зборніку пачынаецца словамі:

„Усё прайшло...
І сьледу больш няма—
І мяцежны шлях, і перазвоны“...

Гэты-ж самы верш Дудара канчаецца наступнымі словамі:

„Знаем—намі пройдзеных пуцін
Не забыць, ня зьнішчыць, не за-
крэсьліць!

Ня спыняцца, а далей ісьці
Да жыцьця, да радасьці і песьні“...

Нібы ніякай контр-рэвалюцыі тут і няма, але „пад мікраскоп“, аб якім піша Крапіва ў гэтым-жа нумары і „з свае высознай вышкі“ рэцэнзент бачыць у гэтым вершы другое і, выхапіўшы з верша тры радкі, філёзофствуе:

„Дасягненьняў за дзевяць год сацыялістычнага будаўніцтва ён (Дудар Ал.) не заўважвае“...

У сумленных людзей гэткае сыстэма выхватаваньня паасобных радкоў называецца падтасоўкаю. Называць гэтую падтасоўку рэцэнзіяй з боку радакцыі „Беларускай Вёскі“ бязумоўная памылка.

І далей, у Дудара ёсьць верш, які пачынаецца гэтакімі радкамі:

„Рым і Эяда заснулі ў палёце гадоў
і стагодзьдзяў,
Мохам спавіты Акропаль, руінаю стаў
Капітолі,
Мірна гандлююць алівай патомкі Го-
мэраў і Брутаў“...

Выхапіўшы з гэтага вершу ўжо не пачатак, а самы апошні радок,—

„Шкода, што Рым і Эляда заснулі
ў тумане стагодзьдзяў“...

— рэцэнзент думае: урэшце Дудар даходзіць да таго, што шкадуе, чаму зьмяняюцца эпохі, шкадуе, чаму знікае старое“...

Козьма Пруткаў некалі казаў: „Ня кожны кравец разумее ў мастацтве“.

З гэтага сказу зусім ня выходзіць тое, што кожны кравец можа быць, выкрайваючы паасобныя радкі з вершу, крытакам.

Вось усё тое, што я хацеў сказаць некаторым крытыкам.

Да рэчы, калі я ўжо закрануў „Чырвоны Сейбіт“, дык я хацеў-бы запытацца ў аўтара перадавіцы Шукевіча-Трацякова, як трэба разумець наступныя радкі з яго артыкулу:

„Затое—ён (Якуб Колас. Ал.) адбіў жыцьцё селяніна ад нараджэньня да сьмерці, ня горш, чым Шылер у „Ліцьце Званы“, Пушкін у „Евгении Онегине“, „Калевала“ „Адысея“.

Яшчэ адна вынаходка на фронце сусьветнае крытыкі. Пушкін, па Шукевічу-Трацякову, у „Евгении Онегине“ адбіў жыцьцё селяніна ад нараджэньня да сьмерці!! („Чырвоны Сейбіт“ № 3).

Таварыш Шукевіч-Трацякоў! Ё вы гэта ўсур'ёз?

Ё потым, калі пісаць ужо пра „Сейбіт“, дык што зноў-жа значаць наступныя радкі з артыкулу Бабарэкі:

„Паэта кажа, што супярэчнасьці—гэта плод непаразуменьня, цемнаты і „пячаці“, якая наложана на адвечную існасьць людзкага імкненьня рознастайнымі формамі вырашэньня гэтай існасьці і формамі азначэньня яе“.

Што гэта значыць, Бабарэка, і як селянін здолее гэта разумець?

Што датычыцца мяне, дык я думаю, што тут нечага не хапае. Сам-жа Бабарэка некалі пісаў, што мозг чалавека гэта капэльмэйстар. Баюся, што тут гэтага капэльмэйстара і не хапае.

Нарэшце хачу кончыць паэзіяй, дзеля гэтага спасылаюся на верш Грамыкі з гэтага нумару „Сейбіта“.

„На крыўду ты вачэй ня плюшчыў
А праўду нёс у свой творчы клунак
І ад старонак гушчы кемных
Ідзе нейкі цёплы дух паземны“...

Ідзе, дык можа ён ідзе, але сапраўды „чыжолы“ дух.

А ўсё гэта выходзіць ад таго, што „капэльмэйстары“ загружаны.

Трэба аслабіць.

„ПАСКУДНІКАМ“.

Член аршанскай філіі „Маладняка“ Прыбыт-коўскі, нягледзячы на сваю моладасьць адразу заўважыў сваім сталёвым вокам розныя непарадкі ў пабудове сьвету, заўважыўшы, пачакаў крыху, пакуль хто небудзь ня скажа Прыбыткоўскаму:

— „Восстань пророк и виждь, и внемли!“

— Але, недачакаўшыся, Прыбыткоўскі сам рашыў паліць сэрца людзей сваім „глаголам“...

Бязумоўна, гэткае рашэньне ёсьць прыватная справа Прыбыткоўскага, і мы-б нічога супроць яго ня мелі, каб яго „глагол“ пад назваю „Паскуднікам“ не зьявіўся ў часопісу „Аршанскі Маладняк“ № 3—(5).

„Глагол“ Прыбыткоўскага пачынаецца гэткаім мастацкім уступам:

Эй, вы!
Што ў вёсцы і
Горадзе,
Што сьлёзы дзедаўскія
Сееце па пяску,
Вам кажу:
Трэба сьвет
Біць
Па мордзе
І без ваганьня
Прыстаўляць
Наган к віску!!.

Дзядзька Прыбыткоўскі, ня трэба сьвет біць
па мордзе...

Палячыцца трэба!..

Можа яно яшчэ і так пройдзе...

Далей дзядзька Прыбыткоўскі піша:

„Трэба ўмець

І плакаць,

І сьмяяцца.

Трэба ўмець

Змагацца

Без вайны...

А ваш „плач асеньні“

Ля здаровата

Трасца.

Кіньце пісаць

вершам вершы,

Балваны!“

І кіньце, дзядзька Прыбыткоўскі, чаго там!..

Давядзеце ім, другім балванам, што вы дык ня
толькі на словах, а і на справе гаспадар свайго
слова.

Нахай ім, другім балванам, будзе сорамна!..

І яшчэ Прыбыткоўскі піша:

„Паміж слоў!

Малінавых!

Вы!

Ідзеце да мэты

„Маё-ж слова

Рэжа

Вуха?!

Але ведайце,

„Я“ самы чулы

Ад такіх, як вы,

паэтаў!

І ўзьнісься вышэй

Ад усіх вас

Духам.

— А як таму грамадзяніну, дзядзька Грамыка, у якога алавок не прызвычайіўся пісаць па сьнезе? Бяру зноў некалькі радкоў з гэтага-ж вершу:

„Каб па дротах, і бяз дроту
З вуснаў у вуха, з сэрца—у мозг
Усім братам знаёмы ў нотах
„Катаваных“ гімн узрос!“

Чамусьці слова катаваных узята аўтарам у коскі. Мусіць для „штилю“ і каб было „непонятно!..“ Дазвольце, дзядзька Міхайла, выхапіць яшчэ некалькі радкоў з вашага вершу:

— „Левай“—у бераг Атлянтыды,
„Левай“—у бераг Го-ан-Го.
„Левай“—у камень піраміды
„Левай“—у залі, дзе танго!
„Левай“—у лёнданскія залі
„Левай“—у Мукдэн і Нью-Ёрк,—

Левай, дзядзька Грамыка
Па тры грыўні за радок!..

Р-р-р-рэвалюцыйна!..

„Левай“ значыць „у бераг Атлянтыды“—і ніякіх правых, а потым значыць „сьнежкамі“ іх „з вуснаў у вуха, з сэрца ў мозг“ і пасьля ўсяго гэтага „левай у камень піраміды“, і ўсё тут!

— Здаецца, гэтак?

Гэта-ж ня кот „наквакав“, а цэлая стратэгія.

Генэралісімум, далібог генэралісімум!..

...Толькі хто гэта зразумее, дзядзька Грамыка?..

Гэтыя вершы, здаецца, зястануцца, гэткімі-ж загадачнымі, як і наступныя вершы аднаго „непнятого“ расійскага паэты:

— „Нитки, пытки, маргаритки,
Маргаритки, пытки, сон
Едут в поле три кибитки
Хата, вата, макарон“.

566045

ВЭТЭРЫНАРНАЯ ПАЭЗІЯ.

Кінь пісаць вершы!

Алеша.

Вышла з друку кніга пад назваю „берегите свой скот—практические советы по ветеринарии в стихах. Выпуск первый. С предисловием ветеринарного врача М. Иоффе, заведывающего ветпросветительной частью Ветеринарного Управления Белоруссии“.

Неабходнасьць выхаду гэтае кнігі відаць з прадмовы вэтэрынарнага ўрача М. Іофэ, які, між іншым, піша:

„Нужда крестьянина в этих знаниях велика, так как, несмотря на постоянное тесное общение сельского хозяина с домашними животными...“ і г. д.

Між іншым, я хачу да гэтага дадаць толькі тое, што селянін, акрамя „домашних животных“ „общается“ яшчэ і з некаторымі вэтэрынарамі.

Але гэта між іншым, а наогул, дык прадмова мне падабаецца.

І цяпер праройдем да паэзіі вэтэрынарнага ўрача А. П. Агапітава. Разгарнем наўгад кнігу. Ну, вось 19-ая старонка. Чытаем:

НАРОД-МЭЛЯНХОЛІК!..

У Белдзяржкіно думалі...

— Беларускі народ, ён народ мэлянхолік!..

І сказала Белдзяржкіно беларускаму народу: першай тваёй нацыянальнай фільмай будзе „Прастытутка“.

— Хай жыве першая „прастытутка“ Белдзяржкіно,—адказаў беларускі народ.

Нумар прашоў...

У Белдзяржкіно думалі...

І сказалі мэлянхоліку зноў:

— Другой, тваёй нацыянальнай фільмай будзе „Масква кабацкая“.

— „Кругом шашнаццаць!“—адказаў мэлянхолік— „не лаптем щи хлебаем“, даеш, братешки, „Маскву кабацкую“...

У Белдзяржкіно думалі:

— ...І глупы-жа ён мэлянхолік!

І сказалі мэлянхоліку: (яшчэ не сказалі, але далі-бог скажуць).

— Чарговай тваёй нацыянальнай фільмай будзе „Валаамава асьліца“...

І запратэстуве тады народ-мэлянхолік:

— Чаму, скажа, „Валаамава асьліца?“ У ёй што ёсьць мясцовае беларускае?

І адкажа Белдзяржкіно:

МАЛАЙЦЫ ЗЕМЛЯКІ...

LIBRARY OF THE UNIVERSITY OF TORONTO

МАЛАЙЦЫ ЗЕМЛЯКІ...

„Адзін грамадзянін з перапою звар'яцеў і ў той час, як яго вялі ў міліцыю, пачаў збіраць па вуліцы трэскі, думваючы, што ён у лесе“.

(З газэт).

Малайцы землякі!..

Любяць выпіць!..

І з гонарам за сваіх землякоў магу дадаць:—і могуць выпіць.

Вунь пра аднаго земляка, дык нават у газэтах пісалі.

Можа дзядзька выпіць!

Праўда, хоць-жа сабе пасья дзядзька і звар'яцеў ад гарэлкі, але-ж за тое, як суседзі з гонарам казалі, яе-ж і выпіў.

Любяць землякі выпіць!

Вядуць земляка ў міліцыю, а ён сабе ідзе ды трэскі збірае.

І суседзі з пашанаю кажуць:

— „Вось гэта да... „двиствительно“. Гэта выпіў“...

І земляку прыемна: яго ў вучастак вядуць, а ён лічыць, што ў лес па трэскі прыехаў.

Пасадзілі дзядзьку ў міліцыю, а ён лічыць, што да сваёй бабы на печку ўзбраўся.

Рад дзядзька!

І суседзі здаволены.

Разважаюць суседзі:

— Што міліцыя?! Як недапіў, дык яно тады вядома, яе страшна, а як добра выпіў, дык тады чаго яе баяцца?

Малайцы землякі!

Шавяляць мазгамі!..

Разважаюць, як той дзядзя: „што значыць саўсім ня піць. Гэта кожны можа! Я вось каля піўной прайду, а ў яе не зайду; ды што каля піўной, я ў яе зайду, а піць ня буду, ды што зайду,—я чарку пад рот паднясу, а ня выхілю, ды што пад рот,—я ў рот набяру, а ня вып'ю“...

Вось гэта, да!

Гэткі дзядзя піць ня будзе.

Цьвёрды чалавек, адразу відаць.

А калі і вып'е гэткі дзядзька, дык умеру. Ня больш таго, колькі радзіць адзін верш:

„Вып'еш ты ня менш, ня болей—
Як ракам стаў, тады й даволі!“

А ўрэшце малайцом той дзядзя, што трэскі зьбіраў: вядомым чалавекам зрабіўся.

Цяпер і самому прыемна і суседзі ганарацца.

ЛЮБІМ ВЫПІЦЬ!

Малайцы землякі—любяць выпіць.

І гоняць, і п'юць, і апараты добра хаваюць.

У некаторых, праўда, паадбіралі апараты.

Бываюць разявы. У сям'і не бяз уроду.

А наогул, дык землякі малайцы.

Ня ведаю, ці зьяўляецца Атачкін (старшыня Слуцкага Спажывецкага Райтаварыства) маім земляком, але выпіць ён любіць.

„То-есть в доску любит товарищ Атачкін выпить“,—як казаў пра яго адзін сябра па выпіўцы загадчык прускай крамы, які таксама быў: „не то, что-б очень п'ян, но весел бесконечно“.

Але гэта толькі агульная характарыстыка Атачкіна і яго сябра.

Канкрэтна ў гэты раз, аб якім ідзе рэч, таварыш Атачкін едзе са сваім сябром па вуліцы вёскі Прусы.

Едуць сабе і пяюць.

Сяляне зацікавіліся канцэртамі.

Тады Атачкін з таварышом рашылі парадаваць сялян.

Грацыёзным асьлёнкам Атачкін выскаквае з возу і анфасам з размаху падае на землю.

— Вялікі шутнік у нас на Случчыне таварыш Атачкін,—тлумачыў сялянам яго сябра загадчык крамы.

Вось яно да чаго „пісьменнасьць ды газэты“ да-
вялі народ...

— Старшыні, якія любіце выпіць, ня пускайце
газэт у вёску!

Як толькі газэта прыдзе,—вы яе адразу і на
цыгарку...

Тады будуць людзі павагу да „начальства“
мець.

А цяпер?

...Ну, куды гэта варта.

УХАБЫ ПА ДАРОЗЕ.

I.

У Полацкай нацкамісіі ляжыць гэткая заява ад настаўніка Шчарбенкі.

„Звальненьне меня з пасады да вывучэння белмовы ніякіх вынікаў ня мо' быць таму што я радзіўся ў 1903 г. і калі я не буду на пасадзе настаўніка дык мяне возьмуць у Чырвоную армію...“

Кажаце, дзядзька Шчарбенка, што ніякіх вынікаў ад гэтага „ня мо' быць...“

Чалавек вы яшчэ малады, у арміі яшчэ правапісу падвучаць, а вы кажаце—вынікаў „ня мо' быць...“

— Не „ня мо' быць“, а „мо' быць“.

А наконт дзяцей я вас хачу паагітаваць, дзядзька Шчарбенка.

Дзеці гэта-ж, як пішацца:

- нашая зьмена,
- будучыня нашая,
- кветкі жыцця нашага!

...Пашто вам іх калечыць, дзядзька Шчарбенка?

і—А!.. і—А!..

(Байка)

Асёл
З саноўных
Раз

Да нас

Прыехаў з па-за межжаў

Сябе пад хвост лізнуў, сказаў і—а, і—а!

Я беларус з зубоў і да хваста.

І вось за вушы ці за пахаджэньне

Асёл начальнікам назначан пры здарэньні.

Тады асёл замацаваўшыся стала

Склікаў сяброў

І вызначыў маралу:

— Я ўвесь ад хваста і да самых зубоў

Асёл паслухмяны,—бяспрэчна!..

Якая прыгожасьць радзіца аслom

Начальства цаніць будзе—вечна!..

АБ СЫМБАЛІЧНАЙ СЪВІНЬНІ.

Крапіва напісаў: „У вадных бацькоў радзіліся дзьве сьвіньні, абедзьве, як пішуць у анкетах, былі аднаго сацыяльнага пахаджэньня, абедзьве былі інтэрнацыянальнай нацыянальнасьці.

Адну з сьвіней з інтэлігентным лычам, пасадзілі ў лепшы катушок і лепей даглядалі, другую—горай. Абурылася неяк бедная сьвіньня, прыбегла да сваёй прывілегіраванай сястры і, па звычаю нашых выступленьняў, закрычала: дазвольце выказаць вам гарачы і палаючы пратэст“. Але сястра не даслухала і адказала:

— Якое маеш права ты, сьвіное рыла, уваходзіць без дакладу ў мой габінэт?!

Так напісаў Крапіва...

Прачыталі гэты фэльтон у акруговым горадзе і дагадаліся:

— Матка і дзьве сьвіньні... Адна без дакладу ня пускае.

Ну так і ёсьць. Гэта ён...

У той-жа вечар прыбег у мясцовую радакцыю адзін з мясцовых працаўнікоў і закрычаў на мясцовага радактара.

— Дыскрэдытацыя Савецкай ўлады на мясцох... Я гэтага не папусчу!..

ХАРАКТАР...

Ёсьць добрая, зразумелая для ўпаўнаважанага Наркампаштэлю Беларусі расійская прыказка:

„Ударь раз, ударь два, но нельзя же до бесчувствия!“

Гэта я пра штэмпэль, які восем год пасьяля рэвалюцыі ставіцца на лістах, якія прыходзяць у Менск—„Минскъ—губ.“.

Нават губэрскі, нават з цьвёрдым знакам.

Я гэты штэмпэль „Минскъ—губ.“ узяў у коскі. Каб і Наркампаштэль зрабіў гэта, дык было-б сабе і нічога, грамадзяне падумалі-б дый казалі: „Наш Наркампаштэль не пазбаўлены гумару“ дый усё-б...

Але Наркампаштэль дык саўсім сур'ёзна і, як кажуць, „да ручкі“ рашыў ставіць гэты штэмпэль.

— Характар!

Тут табе і акупацыі, і Нэп, і новая арфаграфія, а для Наркампаштэлю ўсёроўна — „Минскъ“ з цьвёрдым знакам.

— Характар!

Тут табе і падняцьце прамысловасьці, і тварам да вёскі, і нацыянальнае пытаньне, адным словам, як піша Чарот,—Веснаход, а Менск усёроўна з цьвёрдым знакам.

— Характар!

На іх месцы катэгарычна вызначана адзіная Расія і жывуць у ёй выключна адзіныя расійцы. Акадэмічныя старычкі, выбачайце мяне, але вы гэта ўсур'ез ці для сьмеху? А цяпер аб прафэсары Рубашове.

Паважаны прафэсар жыве ў Менску, у нас-жа і прамовы гаворыць.

Паважаны прафэсар на выпуску мэдфаку Беларускага Дзяржаўнага Унівэрсытэту казаў:

„Мы врачи старых русских выпусков, гордились своим званием. Мы надеемся, что и новый выпуск русских врачей будет соответствовать своему званию“.

Але я, у адзнаку ад французскіх вучоных, прафэсара Рубашова не абвінавачваю.

Ён гэты добры прафэсар, цяжкая ахвяра ўласнай навуковасьці.

І каб паважаны прафэсар пажадаў прачытаць, ну хаця-б кнігу „Беларусь“ (на русском языке) Ігнатоўскага, ён-бы з гэтай кнігі даведаўся куды закінуў лёс паважанага прафэсара.

А пакуль што, у самым абмяжаваным сэнсе, вашыя словы, паважаны прафэсар, заслугоўваюць зьдзіўленьня пры кожных абставінах.

А пакуль што, я, як беларус, заяўляю, што я ёсьць, быў і буду, аб чым і падпісваюся.

ВОСЬ ШТО ЗНАЧЫЦЬ ЗАРАКАМАНДАВАЦА.

Самае галоўнае ў жыцці—то заракамандавацца. Не дарма-ж у Полацку пра аднаго полацкага працаўніка гавораць:

— О, ён так добра павёў працу, што цяпер на яго месца пакладзі сабе капялюш і партфэль,—і праца будзе ісьці адналькава і ня спыняючыся.

Некаторыя нават так захоплены, што перахваляваюць:

— Нават яшчэ лепей, кажуць, пойдзе праца. Прымаючы пад увагу, што рэч ідзе аб лектары, дык я таксама падтрымаў-бы полацкіх грамадзян і для палепшання працы, замест гэтага лектара радзіў-бы НК Асьветы пакінуць капялюш і партфэль.

— Вось што значыць заракамандаваць сябе ў жыцці...

Адзін раз—і досыць!

Ну, ды ўсе-ж вялікія людзі з глупства пачыналі сваю кар'еру,—будзем спадзявацца, што і наш лектар з часам будзе вялікім чалавекам, бо пачаў ён, як і ўсе вялікія людзі.

А пачалося з ім гэтак.

На лекцыі грамадазнаўства загаварыў лектар Заслаўскі, Якаў Саламонавіч аб беларускай літаратуры.

— Ёсьць,—сказаў Якаў Саламонавіч,—сярод беларусоў гэткія „шавіністы“, якія сьмеюць раўнаць Купалу ды Коласа з Пушкіным.

І каб „угробиць“ беларускіх паэтаў, вучоны лектар урачыста паведаміў аўдыторыі настаўніцкіх курсаў, што яму, Якаву Саламонавічу, гаварыў адзін полацкі грамадзянін, што гэткае параўнаньне падобна да таго, што раўнаць быка з жабамі...

І расчуліўся Якаў Саламонавіч. І папрасіў прабачэньня ў „Александр Сергеевича“ за тое, што ён яго абразіў сваім параўнаньнем.

Я добра ведаю, што дзядзька Заслаўскі разумны чалавек і заракамандаваў-жа ён добра сябе ў жыцьці, але ўся бяда яго ў тым, што ён вельмі даверчывы чалавек...

А ў жыцьці, Якаў Саламонавіч, выходзіць так, што ня кожнаму грамадзяніну з Полацку можна верыць, і ня кожная хлусьня з полацкай вуліцы—навуковая.

ВЯСЁЛЫ НАРОД

ROYAL HOLLAND

ВЯСЁЛЫ НАРОД...

Люблю панскую Польшчу.
Маладая дзяржава, а працавітая...

— Школы зачыняе...

— Нацменшасьці граміць...

— Турмы будзе...

А тут яшчэ дзяржаўныя спрэчкі пайшлі...

Адны кажуць: стаяць!

Другія кажуць: сядзець!

Адны кажуць: дурні!

Другія адказваюць: ад гэтых і чуем таму, што і
вы члены сойму...

Нарэшце вынеслі крэслы і прачыталі дэкрэт
аб адчыненні сойму.

А тыя, што крычалі „стаяць“, яшчэ і пасьмей-
валіся над тымі, што гукалі „сядзець“.

Казалі:—сядайце, будзьце ласкавы, панове паслы
на сойм. На чым стаіце, на тым і сядайце! Просім!..

І не пасьпелі яшчэ паслы адпачыць пасья пер-
шага дзяржаўнага канфлікту, як выбух другі.

Адны кажуць: устаўляць!

Другія адказваюць: не ўстаўляць!

Адны кажуць: людзі сьмяяцца будуць.

Другія адказваюць: затое ў пер'ях хадзіць бу-
дзем!

ВАР'ЯЦКАЯ ЧАХАРДА...

Пачалося гэтак...

Падыходзяць да нармальнага чалавека ды і кажуць:

— Пасядзіце, калі ласка, у вяр'яцкім доме!

— Не хачу!—наіўна запратэставаў нармальны чалавек.

— Слухайце,—панахмурыліся падышоўшыя,—як сьвядомага чалавека просім вас, сядайце ў вар'яцкі дом.

— Ня сяду!—настайваў нармальны чалавек.

— Чэсьцю вас просяць!—адказалі падышоўшыя, надзяваючы наручнікі нармальнаму чалавеку.

— Ну, што-ж? Ехаць, дык ехаць,—сказаў нармальны чалавек, калі некалькі здаравенных паліцэйскіх павезьлі яго ў вар'яцкі дом.

Праз некалькі дзён дактары вызвалілі нармальнага чалавека з вар'яцкага дому, як безнадзейна здаровага і не падаючага ніякіх надзей на вар'яцтва чалавека.

Нармальны чалавек, як толькі вышаў з вар'яцкага дому, паскардзіўся вышэйшай ўладзе на паліцэйскага, які даў загад пасадзіць яго ў вар'яцкі дом.

Вышэйшае начальства вырашыла гэтак: калі толькі гэтакі загад даў ня хворы, а нармальны па-

АПОШНІЯ ВЫДАНЬНІ „МАЛАДНЯКА“

1. Галубок—„Пісаравы імяніны“, п'еса. Цана 15 к.
2. В. Сташэўскі—„П'есы“ для вясковага тэатру . . . . . „ 50 к.
3. С. Фамін—„Балота“, паэма . . . . . „ 15 к.
4. М. Касьпяровіч—„Узоры“, матар'ял для літгурткоў.

Цана 35 кап. — 09.

Бел. адзел

71 Дутамаг.

1

Бел. адзел
1994 г.

